No. 127. DINGSDAG 26 OCTOBER. 1858.

VIJF EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per drie maanden te Assen ƒ 2.30 buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

De BURGEMEESTER DER GEMEENTE Assen maakt bij deze aan de belanghebbenden dezer Gemeente bekend, dat het suppletoir kohier der personele belasting dienst 185⁸/₉ door den Heer Commissaris des Konings in Drenthe den 14 October 1858 is executoir verklaard en heden ter invordering aan den Heer Ontvanger overgegeven, zullende mitsdien een iegelijk na bekomene kennisgeving van zijnen aanslag, verpligt zijn denzelven, overeenkomstig de bestaande verordeningen, te voldoen, op straffe van parate executie, terwijl de zoodanigen, welke hun aanslagbiljet niet mogten hebben ontvangen, zich ten kantore des Ontvangers moeten vervoegen, alwaar een dubbel van hetzelve kosteloos aan de belanghebbenden zal worden uitgereikt.

Dat zij, die vermeenen te hoog of verkeerdelijk te zijn aangeslagen, zich deswege schriftelijk op ongezegeld papier in reclame kunnen voorzien, gerigt aan H.H. Gedeputeerde Staten dezer Provincie. en des verkiezende in te dienen bij den Heer Contrôleur der Directe Belastingen mits binnen drie maanden na de executoirverklaring der Kohieren, terwijl daarnevens zal worden gevoegd:

A. Een uittreksel of extract uit het Kohier, en

B. Eene duplicaatkwitantie wegens voldoening der vervallene termijnen.

En opdat niemand hieromtrent onwetendheid voorwende zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, daar waar zulks gebruikelijk is.

Gedaan te Assen den 23 October 1858.

De Burgemeester voornoemd,
VAN DER FELTZ.

OVERZIGT
der belangrijkste Gebeurtenissen.

25 October.

De Keizer van Frankrijk jaagt op het veld of in den Ministerraad.

Onlangs werd onder zijn presidium de vraag behandeld: „hoe zal men het ongunstige oordeel, in publieke geschriften over de groote industriële maatschappijen geveld, te keer gaan?

Zal men Parijs vergrooten en daardoor de octrooi-linie verplaatsen?

En — welke houding moet de Regering aannemen tegen de overmoedige taal van het ultramontaansche dagblad *l'Univers*, dat zich, bij de behandeling van den kinderroof te Bologna boven wet en regt stelt en als 't ware den spot drijft met de groote beginselen van 1789, die het fondament zijn van 's Keizers politiek?

Belangrijke onderwerpen voorzeker en het laatste wel het meest. De Keizer durft, maar de *Univers* durft ook, en wie zal het winnen? Dat oogst *Napoleon III* van zijne overdrevene voorkomendheid jegens de ultramontaansche partij. Dat is het gewone katjes-spel. Eerst liefelijk en wel tevreden spinnen en dan op 't onverwachts krabben. Die met de ultramontaansche partij maatje wil zijn, voelt altijd en dikwijls op 't onverwachts de nagels.

De *Univers* wordt echter in den strijd over *Mortara* zeer ruw aangepakt, en de *Constitutionnel* noemt *Veuillot* den *Mazzini* der R.-Catholieke kerk.

De titelatuur is bitter, maar — juist.

Wij zullen welligt in een volgend Overzigt meer uitvoerig over deze hoogstbelangrijke zaak spreken — eene zaak, die vele slapenden wakker schudt.

Allerlei ongunstige berigten liepen er echter te Parijs rond nopens den staat van zaken te Lissabon. De een zeide, dat de Fransche gezant zijne paspoorten had gevraagd of althans de vraag daarom reeds op zijne lippen had — de andere beweerde, dat de Portugesche Regering aan dien gezant opheldering had gevraagd, ten aanzien van het gerucht, dat de Fransche oorlogschepen het in beslag genomen schip met geweld zouden trachten te nemen, enz. enz., maar het beter ingelicht publiek koestert geene vrees meer voor dat geschil en wijst er op, dat de Engelsche gezant te Parijs en den Franschen Minister van Buitenlandsche Zaken, Graaf *Walewski*, dagelijks als twee Jonathans op de jagt gaan.

Engeland heeft dus — zegt men — te Lissabon niets kwaads in den zin.

Nog andere eenigzins verontrustende verhalen werden op de Parijsche nieuwsmarkt gratis aangeboden.

Oostenrijk zou gevraagd hebben: „waarom is het Fransche garnizoen te Rome vermeerderd?"

En de Paus wenschte inlichtingen aangaande het half-officieel artikel van den *Constitutionnel*, waarin de kinderroof van Bologna zoo scherp werd afgekeurd.

Wat hiervan zij, zal welligt spoedig blijken, vooral wanneer het bevestigd zal zijn, dat de Fransche *Moniteur* ook zijn woord zal zeggen over deze schandelijke opligting en de Pauselijke Regering haar gedrag in dezen zal trachten te regtvaardigen. Het eerste wordt vurig gewenscht, het andere zal gewis vergeefsche moeite zijn, maar algemeen gelooft men, dat de Fransche Regering binnen weinige dagen het bevel zal laten hooren: „geen twistgeschrijf meer over *Mortara* — wat voor hem te doen is, late men over aan de Europesche diplomatie!"

Of dit beter is voor het geroofde kind en voor zijne ongelukkige ouders?

't Is mogelijk, maar — te betwijfelen.

Tot op dit oogenblik is er nopens de Fransch-Portugesche kwestie niets naders bekend, maar het geloof aan eene schikking niet verzwakt. De R. Catholieke geestelijkheid in Frankrijk zet, waar zij kan, de autoriteit tegen Portugal op, omdat de Portugesche Regering, verstandiger als zoo menige andere in Europa, niet wil toestaan dat de Jezuïten *onderwijs* geven aan de Portugesche jeugd. Keizer *Napoleon*, die in zijn hart zal zeggen: „zij heeft gelijk!" kan om die redenen geen onregt plegen tegen een zwakkeren Staat en zal begrijpen, dat hij geen wezenlijke sterkte ontleent aan *overmoed*.

Dat het Engelsch kanaalescader bepaalden last ontving om naar Lissabon te stevenen, wordt door de *Morning Post* gemeld, en dit baart weder eenige onrust.

De *Times* bewaart het stilzwijgen over dit bevel, en als hij, groot- en hardspreker als hij is, zwijgt, is daaraan gewigt te hechten.

Wel zegt de *Morning Post*, dat het escader Lissabon slechts zal aandoen, maar als het niets anders in 't schild voerde, waartoe dan dat aandoen? Admiraal *Freemantle* zal wel een geheime order hebben, die alleen te kennen is uit feiten, indien die namelijk plaats grijpen. Engeland is gaarne altijd en overal bij de hand, waar iets kwaads broeit, en waarlijk niet altijd om de uitbarsting van het kwaad voor te komen — dat te bejammeren is.

De Engelsche Regering laat met opmerkelijken ijver aan de versterking der kusten arbeiden en toont dus, dat zij Frankrijk niet vertrouwt. Of zoo ook Rusland, dat groote plannen heeft, die vrees versterken? Zeker is het althans dat de Czaar binnen weinige jaren eene geduchte vloot bijeen zal brengen, en dan het lied der toekomst, waarop de Grootvorst *Constantijn* de muzijk vervaardigt, zal uitvoeren.

De Engelsche Regering verontrust zich over het plan van Amerika, om zich op Haïti te vestigen en zoo een Sebastopol in de Antilles te scheppen.

Zoo gaat het — John Bull nestelt zich op Perim — de Rus te Villa Franca — Jonathan op Haïti. Voorgaan doet volgen, en als de eerste dan klaagt, klaagt hij dikwijls zonder regt.

De democratische partij in Pruissen heeft een vlek willen werpen op het politiek leven van sommige Ministers, en wel naar aanleiding van het ontslag des heeren *von Westphalen*, die, zooals men weet, aftrad, toen het bepaald was, dat de Prins van Pruissen het onbeperkt Regentschap zou aanvaarden. Zij liet niet ondubbelzinnig blijken, dat er staatslieden werden gevonden, die bij de behartiging der algemeene belangen, hunne eigene vooral niet vergaten, en als zij aftraden, verlaten door de oude wispelturige „Dame Politiek", toch een trouw en altijd magtig vriend behielden, namelijk vader „Mammon."

De Ministerieele *Zeit* vatte op die aanwrijving vuur en daagt een der liberale organen, het *Wochenblatt* uit, om te bewijzen, wat het liet vermoeden, en men is zeer benieuwd, hoe dat bewijs zal luiden.

Welke politieke rigting de Prins van Pruissen aanneemt, blijkt nog niet. Welligt zal hij eerst de stembus laten spreken, indien hij althans meent, dat de stembus moet gehoord en verhoord worden. Is dat zijn plan en wil hij zich niet bemoeijen met de verkiezingen, dan kan de democratische partij moed hebben.

Wij blijven echter bij onze voorspelling, dat de ultra liberale partij te veel hoopt.

De afgetreden Minister *von Westphalen* heeft ook zijn mandaat als Volksvertegenwoordiger aan zijne kiezers teruggegeven.

Men verzekert overigens, dat de nieuwe Minister van Binnenlandsche Zaken de ambtenaren heeft verzocht, om zich niet tot candidaten te stellen voor den Landsdag, dan in die districten, waarin zich daartoe geen andere personen aanmelden.

Is dat waar, dan zullen de ambtenaren welligt allen uit de Vertegenwoordiging verdwijnen, of de begeerte naar een mandaat van afgevaardigde moet al bedroefd klein zijn in Pruissen.

De commissie, door de beide Pruissische Kamers benoemd tot onderzoek van de aangeboden officieele stukken rakende het Regentschap, heeft met algemeene stemmen voorgesteld, dat de Landdag zou verklaren: het Regentschap, zooals het nu is ingesteld, was *noodzakelijk*. De wensch echter van de heeren *Arnim Boytzenburg*, *Stahl* en *von Zander*, om adressen te rigten aan den Koning en aan den Prins van Pruissen, werd niet genoegzaam gedeeld en het voorstel daartoe afgewezen met 80 tegen 76 stemmen.

Geene groote meerderheid!

De Wurtembergsche Kamers zijn voor onbepaalden tijd verdaagd, nadat zij het driejarig budget met 69 tegen 13 stemmen had goedgekeurd.

Eene aanneming van het budget is eene zegepraal voor elk Ministerie. Dan heeft het geld en geld is de ziel van de negotie, zegt het spreekwoord.

Wat toch die vijandige Kamers bewoog, om met zoo groote meerderheid het budget goed te keuren?

Vermindering van het cijfer met 1½ millioen guldens in drie jaren — vermindering van belastingen, is het toovermiddel, om stemmen te winnen.

Of het altijd meer *welvaart* aanbrengt, is iets anders; en dat is toch de vraag. Die veel heeft kan veel betalen, en men bewijst hem, die *niets* heeft, geen dienst, met hem op 's Lands kohieren te plaatsen als *non valeur*.

Hij zou liever iets *hebben*, om ook iets te *geven*.

Spanje geeft nog altijd weinig nieuws, maar niet onbelangrijk is het te vernemen, dat de liberale partij te Saragossa met 300 tegen 30 stemmen verklaarde het Ministerie te zullen steunen. Dat besluit is eene gewigtige nederlaag voor de ultra's der partij, die verder vooruit wil, nl. van Rome af.

Het Ministerie rekent door de stembus op eene zeer aanzienlijke meerderheid, maar de hof- en kerkelijke partij zit inmiddels niet stil. Zij heeft aanzienlijke personen onder haar vaandel en — veel geld.

't Laatste is in geene zaak verwerpelijk.

Hoe dankbaar de Turken zijn voor de Engelsch-Fransch-Sardinische interventie, blijkt uit het volgende verhaal door een Weener dagblad uit Constantinopel medegedeeld en aldus luidende:

„Sedert eenigen tijd staan al de moskeën tot middernacht open, even als in de gewijde maand Ramazan, en Mohammedaansche geestelijken onderhouden er, in de hoogdravende en gezwollen taal van het Oosten, de geloovigen, niet over den ondergang der wereld, zoo als men wegens de verschijning der komeet zou kunnen denken, maar over den ondergang van het Mohammedaansche geloof en van het Turksche rijk.

„In elke straat ontmoet men talrijke groepen, zamengeschoold rondom eenen iman of derwisch, welke haar in hoog ernstigen toon mededeelingen van uiterst kluchtigen inhoud doet. Dezer dagen hoorden wij eenen ons bekenden derwisch, die zoo even het gebod van den Koran had overtreden door brandewijn te drinken, aan zijne talrijke toehoorders verhalen dat de groote heer van Moskau, die vroeger slechts een knecht van den waren grooten heer der wereld geweest was, weldra met een ontelbaar leger in de hoofdstad van het Turksche rijk zou verschijnen en den vertegenwoordiger van den Propheet benevens alle ware geloovigen zou trachten te verdelgen. En al dat onheil had de Sultan *Abdul Medschid* zich zelf berokkend door dat hij de hulp van ongeloovigen tot bestrijding van den oproerigen grooten heer van het Noorden ingeroepen en alzoo de almagt van God en van diens Propheet in twijfel getrokken had. Het gevolg daarvan was dat de ongeloovigen, vroeger dienaren des Sultans, zich tot gebieders opwierpen en zich verstoutten om steden te vernielen als Dscheddah, welke niets anders hadden gedaan dan de voorschriften van den Koran en de daarin tegen de ongeloovigen geuite bedreigingen uit te voeren; en dewijl het Turksche volk dat alles lafhartig duldde, zeide de prediker verder, had God besloten hetzelve geheel uit te roeijen doch tijd tot berouw en verbetering willende geven, had Hij de komeet als een waarschuwend teeken gezonden.

Ziedaar het oordeel der schriftgeleerden, die altijd met verbeten woede het kruis zagen wapperen naast den standaard der halve maan. En hebben wij ons daarover wel zoo zeer te verwonderen? Is het zoo vreemd, dat de orthodoxe Muzelman, in den Koran lezende en dien geloovende en daarnaar handelende, met genoegen luistert naar de dweepzieke taal van elken schriftgeleerde? En inderdaad, die zich daarover nog verwonderen kan, moet wel tot andere gedachte komen als hij Rome hoort spreken over den Israelitischen knaap, die het uit de ouderlijke woning liet ligten en in de Roomsche godsdienst laat opvoeden en daartoe *regt* zegt te hebben, omdat eene dienstmaagd, aan wier zorg het kind was toevertrouwd, dit heimelijk in eene R. Catholieke kerk liet doopen.

Als een Christen zóó *spreekt* en *handelt*, dan is den Muzelman veel te vergeven.

Wat doet Lord *Redcliffe* te Constantinopel?

Ja, lezers, dat blijft eene belangrijke vraag en daarom herhalen wij die telkens, vooral met het oog op den gespannen toestand der bevolking van Turkije — een toestand, die spoedig van zeer bedenkelijken aard kan worden. Turkije is bouwvallig, zeer bouwvallig, en die er in wonen, een wonderlijk volkje. Wat er, op 't onverwachts, gebeuren kan, is niet te berekenen, maar dat Engeland iets belangrijks voorziet, is zeker. Dan *Redcliffe* aldaar te hebben, *Redcliffe*, die Turkije kent, als zijn eigen huis, zou gewis van groot gewigt zijn.

Intusschen, wat Lord *Redcliffe* in de Turksche hoofdstad *doet*? — wij weten het niet, waarde lezers, maar in plaats daarvan, zullen wij u verhalen wat mevrouw *Redcliffe* er onlangs deed. Zij maakte eene visite in den harem, en waarom? Om er een kop koffij te drinken of thee, of er eene „wandelende boterham" te nuttigen? Geenszins, zij was er op een „droogje" (het tractement onzer tegenwoordige salet-partijtjes) en gaf wat in plaats van iets te nemen. En *wat* gaf zij? *Raad*. Zij vermaande de dames Sultanes om *zuinig* te zijn en op de Fransche manier te leven, dat is bij *soupe maigre* veel pleizier te maken, zonder geld uit te geven. De Sultanes luisterden alle aandachtig, vonden mevrouw *Redcliffe's* raad zeer aardig, en toen de gerokte diplomatie was

verfrokken — aan de *soupe maigre*? Neen — zij proestten het uit van lagchen en deden zooals zij altijd deden — zij leefden lekker en lui.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Bij het onderzoek van hoofdstuk IV (Justite en Staats begrooting) voor 1859. heeft er in al de afdeelingen eene voorloopige gedachtenwisseling plaats gehad omtrent het door de Regering aangenomen stelsel van gevangenisstraf De groote meerderheid der leden heeft begrepen, dat het verkieslijk zou zijn dit onderwerp voor het oogenblik buiten beschouwing te laten. Het gold hier een der hoofdbestanddeelen van het strafregt, waaromtrent een bezadigd onderzoek en eene opzettelijke gedachtenwisseling met de Regering noodig is, vóór dat men tot het nemen van eene beslissing overga. De behandeling van dit onderwerp behoort verschoven te worden tot dat het onderzoek der strafwet aan de orde zal zijn. De organisatie der rijks veldwacht heeft op nieuw een punt van opzettelijke overweging uitgemaakt. Er waren zeer vele leden, die zich bepaald tegen eene regeling der rijkspolitie langs dezen weg verklaarden. Velerlei grieven werden tegen de bestaande inrigting der rijkspolitie aangevoerd. Vrij algemeen was men van oordeel, dat zij leidt tot verdringing van het gemeentelijk toezigt en alzoo de zelfstandigheid der gemeenten op dit punt bedreigt. Een ander gewigtig bezwaar tegen het bestaande, ligt in den verwarden toestand. die in den boezem der rijks-politie zelve heerscht.

In de derde plaats werd gewezen op de aanzienlijke sommen voor deze inrigting benoodigd. De voor deze afdeeling aangevraagde som bedraagt nu reeds f 346 555, en het laat zich niet voorzien, dat, dit bedrag ingewilligd zijnde, het daarbij blijven zal. Bij al deze bezwaren voegde zich de beduchtheid van velen voor de gevolgen dezer zich meer en meer openbarende zucht tot centralisering der politie. Op deze en andere gronden verklaarden zeer vele leden hunne goedkeuring aan dit onderdeel der begrooting niet te kunnen hechten. Op verschillende onderwerpen is de aandacht der Regering gevestigd: de wetten van Franschen oorsprong; het verleenen van handligting; regeling der bevoegheid van vreemde verzekerings-maatschappijen om hier te lande te mogen handelen; en de behoefte aan eene nieuwe wet op de consignatie.

Vrij algemeen is op nieuw aangedrongen op eene regeling van het openbaar ministerie bij de kantongeregten. Niet alleen toch blijven nog ten onregte de burgemeesters, aan wie bij de gemeentewet een gansch andere werkkring aangewezen is, ten platten lande met die waarneming belast, maar ook dáár waar politie-ambtenaren deze functien vervullen, laat zich het gemis van regeling gevoelen

Waterhoogte. Arnhem, 23 Oct. 0.80. El; † AP. 7.75. Gew. 7 d.

De **Rijnhoogte** te Keulen den 23 Oct. 5 voet 4 duim Rijnlands.

Het *Zondagsblad* bevat het volgende:

Men spreekt in de residentie veel over eene aftreding van het Ministerie als hoogst waarschijnlijk, en ook over eene ontbinding der Tweede Kamer.

Men voegt er bij, dat aanzienlijke personen, zich reeds digter aan elkanderen dringen, ten einde gezamenlijk te ageeren als het tijd is, of te bespieden wat een ander al zoo verrigt. Men mompelt hier en daar van een Ministerie van Hall en van Reenen.

Maar leven wij dan in eene crisis?

Wel neen! maar in de voorbereiding tot iets gewigtigs.

— Deze week is eene dienstmeid te Dixmuide bijna het slagtoffer geworden van een oorworm, die op zijn gemak in haar hoofd was komen huisvesten, en zich ten koste harer hersens vet kweekte. Groote en gedurige hoofdpijn was het gevolg van de knagingen van dit diertje. Om daarvan verlost te zijn, snoof de dochter tabak op; dit hielp niet; toen nam zij hare toevlugt tot peper; dit gelukte zeer goed; het beestje is, na acht dagen in haar hoofd verbleven te hebben, dood uit haar neus gevallen.

— Den 21sten dezer stonden voor het prov. geregtshof in Noord-Brabant te regt: 1°. *L. Beile*, leerlooijer te Parijs; 2°. *J H Arnaud*, horologiemaker te Gent, en 3° *A A. Laane*, koopman te Steenbergen. Genoemde personen zijn aangeklaagd: de eerste van het maken of doen maken van valsche onderhandsche en authentieke stukken; de tweede en derde van medepligtigheid aan de bedrijven, die dienden om het misdrijf te doen gelukken. Het doel van *Laane* was zich door valsche stukken in het bezit te stellen eener aanzienlijke hoeve, gelegen te Steenbergen, ter waarde van p m. f 25,000. Deze hoeve werd in 1825 bij erfenis aan een edelman, in Frankrijk woonachtig, aanbedeeld, doch door dwaling werd zij niet in de akte van scheiding opgenomen, waardoor haar bezit den waren eigenaar, die in 1847 te Tongeren in Belgie overleed onbekend of althans onzeker bleef. In 1855 verschafte *Laane* zich een kadastraal uittreksel betrekkelijk tot de hoeve en in 1856 een valsch onderhandsch koopkontrakt, gedagteekend Parijs 30 Julij 1856, waarbij zeker persoon zich voordoende als *Dr Hennisdaal de Beto*, eigenaar der hoeve, en als wonende te Marseille, aan *Laane* de hoeve voor 40,000 fr. verkocht. Met dit koopkontrakt gewapend, trachtte *Laane* eene som van f 15 000 te negotieren, onder hypothekair verband van gedachte hoeve. Alle aanvragen hiertoe mislukten, eensdeels omdat *Laane* geen vertrouwen bezat, anderdeels, omdat de stukken te onvolledig waren en hij de vroegere eigendomsbewijzen niet kon toonen, die, zoo als hij zeide, zich in een klooster in Spanje bevonden. Het steeds afwijzen zijner aanvragen om geld drong *Laane* tot het doen maken eener notariële volmagt tot verkoop. Deze werd te Rotterdam verleden Door geld heeft men personen gevonden en om den tuin geleid, die bij deze akte de identiteit van een zich noemenden *Dr Hennisdaal de Beto* staafden. Ook dit middel om zich zoodoende in het bezit dier hoeve te stellen, bleef zonder gevolg, want, toen men in dit rijk een notariëelen verkoop wilde tot stand brengen, werd door den notaris die de akte zou verlijden en die meer dan ééne rede had om argwaan te koesteren, den regter daarvan mededeeling gedaan.

Wij zullen de angsten niet aanstippen, welke de derde beschuldigde *Laane*. steeds door al die teleurstellingen ondervond, evenmin als de sommen gelds narekenen, welke die kwade praktijken hebben gekost; zij laten zich denken. De eerste en tweede beschuldigde schreven aanhoudend aan *Laane* om geld, onder bedreiging van anders de gepleegde misdaad aan de justitie te zullen bekend maken. *Laane* voldeed herhaaldelijk aan hunne eischen, en nu zegt', volgens de akte van beschuldiging, de tweede beklaagde tot zijne verdediging, dat hij *Laane* geld heeft afgezet, om hem zijne slechte handelingen af te leeren.

Niet minder dan 26 getuigen, waaronder 6 notarissen, zullen in deze zaak worden gehoord.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

Er schijnen geene menschen omgekomen te zijn bij den brand van het kristallen paleis te New-York. Het verlies wordt op een millioen dollars gerekend en de assurantie beliep 50,000 dollars. Onder de verbrande kunstvoorwerpen behooren de amazone van *Kish* en het reuzen standbeeld van *Washington*, door *Marochetti*.

— De wetgevende magt van Victoria (Australie) heeft eene premie gesteld op den i n v o e r v a n v r o u w e n. De aanleiding daartoe is hierin gelegen, dat Victoria tegenwoordig eene bevolking bevat van 400.000 zielen, en zich daaronder slechts $^{1}/_{10}$ gedeelte vrouwen bevindt. — Tot nadere inlichting der dames, die soms de daar bestaande leemte mogten willen helpen aanvullen, diene, dat de kolonie Victoria eene groote toekomst tegemoet gaat, reeds bezit zij een spoorweg en een groot aantal openbare inrigtingen van verschillenden aard. Hare inkomsten zijn in het laatste jaar met circa 6.000.000 guldens toegenomen.

— In strijd met de gehechtheid der Israelieten aan hunne oude godsdienstvormen is er te Baltimore eene Israelietische kerk ingewijd, waar de leden van die oude vormen afwijken. Er is een orgel in de kerk, onder begeleiding waarvan lofzangen in 't Engelsch worden aangeheven; er is een gebedenboek aangenomen, de mannen en vrouwen zitten onder elkander, terwijl alle spijzen, ook varkensvleesch, mogen gegeten worden. Alleen houden de leden zich aan de viering van den 7den dag als sabbath.

DUITSCHLAND.

Uit Bohemen wordt mededeeling gedaan van een allerzonderlingst proces, gewis eenig in zijne soort, en dat, wat de aanleiding daartoe betreft, een waardige tegenhanger van den bekenden clericalen kinderroof van Bologna mag heeten. De zaak wordt volgenderwijze gemeld door de *Ostd. Post.* Voor weinige dagen werden bij 't maken van een tunnel voor een spoorweg twee ingenieurs onder een hoop onverwacht neerstortende aarde bedolven. Weder te voorschijn gehaald, wanhoopte men aan hun leven en zond terstond om een geestelijke. Deze kwam en stond gereed om aan beide de genademiddelen der Kerk toe te dienen, toen men ontdekte, dat een van de beide gewonden een Jood was. De priester werd hierop opmerkzaam gemaakt; doch niettemin werd de kerkelijke plegtigheid aan beide voltrokken, en toen vervolgens de aanwezigen daarover luid morden, nam de priester zijn toevlugt tot het eenige middel, dat hem in dezen overbleef; hij doopte een in bewusteloozen toestand van de heilige sacrementen der stervenden voorzienen Israeliet. Doch, de mensch wikt, maar God beschikt. Terwijl de R K. ingenieur reeds kort daarop stierf, geraakte zijn lotgenoot tegen alle verwachting weder aan de beterhand. En wat deed nu de geestelijke? Hij schreef natuurlijk deze onverwachte genezing toe aan de krachtige werking van de genademiddelen der kerk, verkondigde dezen gelukkigen uitslag openlijk aan de geloovigen en verklaarde de ziel van den gedoopte voor het eigendom der Kerk. Doch de alzoo tegen wil en dank, en zelfs zonder zijn medeweten R. C. geworden Jood, die bovendien gehuwd is, eischte zijne ziel terug, maar dat mogt niet baten, en zoo heeft hij zich genoodzaakt gezien, zijne ziel in regten terug te vorderen. Men denkt, dat dit geval bij geene wet zal zijn voorzien. Inmiddels heeft, wat erger is, de spoorwegdirectie den armen ingenieur tijdelijk uit hare dienst ontslagen.

— Gedurende het jongst verblijf van den Koning en de de Koningin van Pruissen te Leipzig is de portefeuille der Koningin, waarin zich 1000 friedrichs d'or en verschillende papieren bevonden, gestolen. Eene belooning van 300 thaler is uitgeloofd voor dengene, die eenige aanwijzing dienaangaande doet.

— Eene zeer bevallige danseres heeft dezer dagen te Berlijn *furore* gemaakt. Mejufvrouw *Lilienthal* pirouetteerde op zekeren avond op het tooneel van den koninklijken schouwburg zóó bij uitstek voortreffelijk, dat de heer *Camptohr*, een milionnair uit Weenen, die zich tijdelijk te Berlijn ophield, dol verliefd op haar werd en den volgenden morgen de hand en het hart der da seres vroeg. Mej. *Lilienthal* schonk hem beide, doch stelde deze vier voorwaarden: 1o. appartementen voor haar, afgescheiden van de appartementen van haren man; 2o. een equipage en een bedienend personeel voor haar alleen; 3o. 15,000 fr. 's jaars voor haar toilet; en eindelijk 4o. (want zij heeft alles voorzien) 200,000 fr. in geval van scheiding. De millionnair teekende het kontrakt waarin al deze voorwaarden zijn opgenomen, en daarop werd het huwelijk ingezegend.

TURKIJE.

Den 30 September jl. werd Sofia door eene aardbeving geteisterd, die 40 huizen en 20 minarets vernielde; het getal menschen, die bij deze ramp het leven verloren, is niet groot, doch dat der gewonden zeer aanzienlijk.

— Te Radowitz in Bosnie is een zeer ernstige opstand uitgebarsten, waarbij zestig muzelmannen werden vermoord. Te Odjac zijn al de muzelmansche grondeigenaren gedood. *Kiani*-pacha trekt met een aanzienlijke legermagt tegen de oproerlingen op.

— Kandia zal, naar men verwacht, eerlang het tooneel eener verschrikkelijke uitbarsting zijn. daar de Christenen onmogelijk langer de afpersingen en knevelarijen der albanesche troepen kunnen verdragen.

ZWEDEN.

Uit Stokholm schrijft men, dat aldaar zekere heer *Hejdenberg* veroordeeld is tot eene geldboete van 70 rijksdaalders, of 16 dagen gevangenisstraf, omdat hij verklaard had, het Zweedsch lutherdom te hebben afgezworen, en omdat hij op een Zondag en een paar werkdagen godsdienstige bijeenkomsten gehouden en voor eenige personen verschillende teksten uit de schrift gelezen had. In appèl werd dit vonnis bevestigd, en de Koning weigerde gratie te verleenen. Waar de overheid zoo op den weg van onverdraagzaamheid en onverstand voorgaat, is het niet te verwonderen. dat het volk, volgende, andersdenkenden zoodanig mishandelt, dat de dood er op volgt, gelijk voor ongeveer veertien dagen in het Rome van het noorden, een der zoogenaamde „lezers" gebeurde. Het gerucht, dat de regering de zes wegens verandering van godsdienst verbannen vrouwen gratie zou willen verleenen, zoo zij zulks verzochten, blijkt ook ongegrond te zijn.

A S S E N, 26 October.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Amsterdam. Maandag, 25 Oct. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt:

Nederl. $2\frac{1}{2}$ pCt. $64\frac{1}{2}$ percent. Dito 4 Ct. $98\frac{7}{16}$ percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en *1815* 5 pCt. $105\frac{3}{4}$ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. $87\frac{1}{16}$.

Granen en Zaden.

Koolzaad lager, op November f 441. — Raapolie lager, op zes weken f $42\frac{1}{4}$. — Tarwe onveranderd. — Rogge onveranderd. — Boekweit lager, 125 ponds Holsteinsche, f 200. — Haver lager.

Gisteren heeft alhier de ingezeten *H. de G.* tot driemalen toe gepoogd zich het leven te benemen. Hij had een twist met polderwerkers gehad, kwam te huis, sloeg een spijker in de muur en wist zijne vrouw daarop uit huis te verwijderen. Hij sloot daarop de deuren, hing zich zelven toen aan een touw aan den spijker op; het touw slipte er evenwel af, daar de kop van den spijker afging; hij hing zich op nieuw op, doch op nieuw gleed het touw van den spijker, tot dat het ten derdenmale vasthield; reeds was hij genoegzaam bewusteloos, toen de vrouw en de buren met geweld in huis drongen en den ongelukkige nog in het leven behielden.

— Op de jaarmarkt, den 19 dezer te Zuidlaren gehouden, waren aangevoerd 1074 paarden, 50 veulens, 106 koeijen en 45 kalveren. De paarden golden van f 25 tot f 400 de veulen van f 30 tot f 90, de koeijen van f 30 tot f 130 en de kalveren van f 10 tot 20. In paarden was niet veel handel. Tweejarige merrien golden tot f 26 enterpaarden van f 50 tot f 90 veulens van f 40 tot f 9 en arbeiderspaarden van f 20 tot f 80. De handel in rundvee was over het algemeen traag; de meeste handel was in koeijen, die aanstaande waren te kalven, deze golden van f 80 tot 130, melkkoeijen van f 30 tot f 90, vaarsen van f 30 tot f 80; het vette vee werd gemiddeld verkocht naar 45 cents het Ned. pd.

— De Commissie van onderwijs in deze Provincie is gisteren vergaderd geweest. De onderwijzer *L. Steenbergen*, onderwijzer te Meppel, is voor de natuurkunde toegelaten; een, die zich voor de wiskunde had aangeboden is afgewezen; vier dames zijn in handwerken geëxamineerd en toegelaten; twee personen zijn als hulponderwijzers geëxamineerd. doch afgewezen.

— Bij besluit van 25 Oct. 1858 No. 1490 (afd. Personeel) zijn met ingang van 1 November aanstaande verplaatst van Weijerswold naar Exlo de commiezen *B. Rutgers* en *J. J. Kisjes.*

* **Gramsbergen**, 22 Oct. De door den raad dezer gemeente tot plaatselijken geneesheer alhier benoemde heer *Wynne*, laatstelijk geneesheer te Hellendoorn, heeft die betrekking in den loop dezer week bereids aanvaard.

— Men verneemt, dat door *Dolstra*, wonende te Lutten aan de Dedemsvaart, aanvrage is gedaan om een trekschuitveer tusschen deze gemeente en Zwolle op te rigten.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

* Den 20 dezer had te Brummen (Gelderl.) 't vergelijkend examen plaats, tusschen de 13 sollicitanten naar de vacante betrekking van hoofdonderwijzer te Hall. 't Werd afgenomen door den WelEdelen heer *Niemeijer*, vroeger kostschoolhouder te Brummen. in tegenwoordigheid van den schoolopziener, den raad der gemeente en een vrij talrijk publiek. Na afloop werden in alphabetische orde op het drietal gebragt: *Antvelink*, hulponderwijzer te Vriezenveen; *Houwen*, fung. hoofdonderwijzer te Ruinen, en *Wouw*, hulponderwijzer te Zutphen.

* **Ruinen**. 23 Oct. Heden werd door den raad dezer gemeente, uit het vroeger gemelde tweetal, tot onderwijzer te Pesse verkozen *K. de Nekker*. hulponderwijzer te Nieuw Buinen. Uithoofde er zich voor die betrekking te Ansen slechts één sollicitant had aangegeven, en er dus geen vergelijkend onderzoek kon plaats hebben, is er voor geene benoeming geschied.

Heerenveen, 21 Oct. Heden had alhier het vergelijkend examen plaats voor de vacante school te Heerenveen. Van de 34 sollicitanten waren 27 opgekomen, waaruit het navolgend zestal is opgemaakt: *P. Kruze*, hulp

derwijzer te Zuidhorn; *E. Veenstra*, hulponderwijzer t Hoogeveen; *G. Petten*, hoofdonderwijzer te Ter Idzerd; *J. van der Meer*, hulponderwijzer te Sneek; *W. G. Schijver*, plaatsvervangend hoofdonderwijzer te Kommerzijl, en *D. Tjalkers*, hulponderwijzer te Grouw.

Zwartsluis, 25 Oct. Met zekerheid kunnen wij melden, dat onze geachte leeraar ds. *Kroese*, een beroep heeft ontvangen naar de gemeente Andijk (Noord Holland). Alhoewel Z.WEws. belangen daaraan niet gaarne opgeofferd ziende, hopen wij echter, dat Z.WEw. deze gemeente vooralsnog niet zal gaan verlaten.

RAADSVERGADERINGEN.

Assen, 23 Oct. In de heden gehoudene raadsvergadering waren tegenwoordig de heer Burgemeester en alle leden behalve de heeren *Servatius* en *Vos*. Ten aanzien van het adres van den onderwijzer *F. Dijkstra*, om dit jaar in 't genot te worden gesteld eener toelage van f 100-″ voor 't geven van wis- en zeevaartkundig onderwijs, wordt, in afwijking van het voorstel van Burg. en Weth., afwijzend beschikt. — Een adres van *J. C. Keizer* en *J. C. Heise*, tolgaarders - wegwerkers op den weg van Assen naar Beilen, om verhooging van tractement is aangehouden, uithoofde misschien de zaken van bedoelden weg nader moeten worden geregeld. — De Raad stelt het besluit vast, houdende regeling der veranderlijke belooningen of inkomsten der onderwijzers in de gemeente. — Voor informatie wordt aangenomen de kennisgeving van Ged. Staten, dat Z. M. de beslissing op de voordragt van den Raad tot het heffen van begrafenis-regten heeft verdaagd tot het einde van Maart e. k. — Op voorstel van Burg. en Weth. wordt besloten dezen winter de bijschool te Witten te doen stilstaan. — Als leden van het stembureau voor de verkiezing van een lid van de 2e. kamer der Staten Gen. zijn benoemd de heeren *Hofstede* en *Stoker*.

Meppel, 23 Oct. In de gister avond gehoudene raadsvergadering zijn de beraadslagingen over de gemeentebegrooting voor 1859 hervat en toen de ontvangsten of de inkomsten behandeld, als zijnde de uitgaven in de vorige vergadering [Woensdag] provisioneel vastgesteld. Achtereenvolgens zijn ook de posten in ontvang aangenomen en is op voorstel van den heer *Slot* bij de behandeling van den omslag der schoolgelden in de lagere scholen, de post van hoofdstuk VI § 3 art. 3, *Schoolbehoeften*, geroijeerd, als moetende na de vaststelling der jaarwedden, overeenkomstig de wet van 13 Augs. 1857, de gelden voor de schoolbehoeften door de onderwijzers zelven worden geind. De volgende hoofdstukken zijn achtereenvolgens aangenomen en ten slotte is de begrooting in zijn geheel vastgesteld en inkomsten en uitgaven op f 33482 37⁵, zijnde alzoo de voordragt van B. en W. verminderd met 2730″, terwijl de hoofdelijke omslag is uitgetrokken op f 8500. Het betrekkelijk conceptbesluit, door den secretaris voorgelezen, is dadelijk zonder verdere resumtie goedgekeurd.

Daarna stelt de voorzitter aan de orde;

a. Het rapport der commissie voor de gazverlichting hetwelk sedert eenigen tijd ter inzage der leden heeft voorgelegen en waarbij, onder overlegging van naauwkeurige berekeningen, begrootingen van kosten en balansen wordt geadviseerd:

1o. Om te besluiten, dat de gazverlichting voor rekening van de gemeente geschiede;

2o. Om daarvoor te negoticeren een kapitaal van f 45000″,

3o. Om de fabriek daar te stellen in de gebouwen en op den grond van het telegraaf kantoor en Fransche meisjeskostschool; en

4o. Om B. en W. te autoriseren de vereischte concessie aan te vragen.

Na langdurige discussien, waarbij de heer *Slot* de voorgedragene gunstige beschouwingen van de commissie, door andere becijferingen tracht te ontzenuwen, wordt punt 1o. met algemeene stemmen (10) aangenomen, terwijl de heer *Slot* zich buiten stemming houdt.

Punt 2 wordt gewijzigd en besloten te negotieeren f 46000, tegen 3½ a 4%.

Punt 3 wordt aangehouden, en

Punt 4 aangenomen.

b. Eene resolutie van heeren Ged. Staten van 6 Oct. II. no. 79, omtrent de voor 1o. Januarij 1858 bestaan hebbende bezoldiging voor de onderwijzers in de lagere scholen, met verzoek daarvan opgave te doen voor 25 October, en waarbij door den raad is aangenomen, dat de inkomsten der onderwijzers bestaan in de vaste jaarwedden, de opbrengst der avondschool en de opbrengst van kinderen van 5 en boven de 12 jaren, zijnde ook het daartoe strekkende besluit dadelijk geresumeerd.

c. Eene missive van de Kamer van koophandel en fabrieken alhier, houdende toezending van een conceptreglement en tarief voor een veer van Meppel langs de Hoofd- en Beilervaarten en het Oranjekanaal tot Emmen, welke stukken mede geruimen tijd ter inzage der leden hebben voorgelegen. Nadat eenige vragen deswege tot het dagelijksch bestuur zijn gerigt, zijn deze stukken andermaal ter inzage op de secretarie nedergelegd.

d. Het procesverbaal van verificatie der kas en administratie van den gemeenteontvanger. Na voorlezing bleek het, dat er op den dag der verificatie was ontvangen f 22530 82 en uitgegeven f 21483 23⁵, zoodat er aan contanten in kas was de som van 1047 58⁵. Dit stuk is ter visie van de leden op de secretarie nedergelegd.

Niets meer aan de orde zijnde is deze vergadering gesloten.

Dwingelo, 16 Oct. **a.** De vergadering kwart na elf uur geopend zijnde, leest de Voorzitter de notulen voor, waarop de heer *Bloemberg* het woord vraagt en verklaart, dat dezelve niet naar waarheid zijn opgesteld. In dezelve worden de heer *Heppener* woorden in den mond gelegd, welke door ZEd. niet gesproken zijn. Volgens het voorgelezene zoude ZEd. op de aanmerking van den Voorzitter (tegen de provisionele aanstelling van den onderwijzer *Jansen* te Leggelo, als onderwijzer te Lhee) dat de kinderen te Leggelo en Eemster daardoor schade kunnen lijden en de kinderen van Lheebroek van het onderwijs alsdan zouden verstoken zijn, gezegd hebben dat zulks niets was. Het lid *Bloemberg* ontkent, dat de heer *Heppener* zulks gezegd heeft, maar wel, dat de kinderen van Leggelo en Eemster in dat geval volstrekt in het onderwijs niet mogten worden bekort en dat, zoo lang Burg. en Weth. geen provisionele onderwijzer beschikbaar hadden, het toch beter was dat 50 a 55 kinderen onderwijs genoten, dan dat allen daarvan verstoken bleven. Hiermede stemden alle leden in. Vervolgens nam de heer *Heppener* het woord en had almede aanmerkingen tegen de notulen, en wel dat niet bij, maar de heeren *Wicher* en *Hessels* verklaard hadden, dat de brug in voldoenden staat was en niet vernieuwd behoefde te worden, die eer kwam hem niet toe. Hij noemde zulks eene eer, want de gemeente had het aan hen te danken, dat zij zich de moeite getroost hadden een onderzoek naar de brug in te stellen. Had toch de raad de aanneming van den straatweg gegund, de gemeente had, op voorstel van Burg. en Weth., f 2200″ voor eene nieuwe brug moeten betalen, terwijl het thans blijkt, dat de bestaande, met vernieuwing van dek, vleugels en beschoeijing, even goed is als eene nieuwe.

Daar de leden ook die aanmerking gegrond verklaren, worden de notulen in dier voege verbeterd.

b. Op verzoek van den Voorzitter brengt de Commissie, bij monde van den heer *Heppener*, het nader verslag uit over de rekening van 1857, aldus luidende:

Mijne Heeren!

Uwe Commissie heeft zich maandag den 11 October op nieuw naar het raadshuis begeven, teneinde de rekening nader te onderzoeken en ontving de door haar gevraagde bescheiden uit handen van den Burg.-Secret., doch ontdekte tot hare bevreemding, dat de notulen van de vergaderingen van Burg. en Weth. over het jaar 1858 bijna geheel ontbraken, daar er geene bestaan van af den 20 Januarij tot den 1 Sept. van dit jaar, terwijl de laatsten nog niet zijn geteekend, niettegenstaande er herhaalde malen sedert dien tijd vergaderingen hebben plaats gehad. Uwe Commissie betreurt zulks te meer, dewijl juist die het zijn, welke veel licht over de betwiste punten konden geven.

Uwe Commissie heeft in het aan UEd. voorgelezen verslag in de vorige vergadering, den twijfel geopperd of uit Hoofdstuk 3 § 1 Art. 4, en uit Hoofdstuk 6 § 1 Art. 3 de uitgaven teregt en overeenkomstig de wet gedaan zijn; — of de uitgaven hebben plaats gehad met inachtneming der bij de wet gestelde regels, en heeft daaraan getoetst:

a het verwen der onderwijzerswoning;

b. het daarstellen van de regenbak;

c. de bezoldiging der onderwijzers in de lagere scholen.

a. Het verwen der onderwijzerswoning.

De eerst ondergeteekende heeft gemeend daaromtrent aan de Commissie de volgende inlichtingen te moeten geven:

Eene zijner eerste handelingen als Wethouder was met Burg. en Weth. het, in Mei 1856, opnemen der gemeentelijke gebouwen, tengevolge waarvan het aan het dagelijksch bestuur bleek, dat er nog al eenige, echter geen belangrijke, reparatien noodig waren in de kamer, keuken en wasch hok van den onderwijzerswoning, op eenige plaatsen was nl. het houtwerk verrot.

Door de vernieuwing daarvan diende ook de verwer gebruikt te worden, doch of dat nieuwe houtwerk moest worden bijgeverfd (daar de verf over het algemeen goed was), daaromtrent moest men met een deskundige in nader overleg treden, waartoe de eerstondergeteekende werd uitgenoodigd. Hij begaf zich dan ook met *D. J. Eggens* naar het schoolhuis en het staat hem nog levendig voor den geest, hoe de vrouw van den onderwijzer *Veeze* niet achterlijk was, om alle gewenschte verbeteringen aan te toonen; — kasten en beddesteden werden geopend, enz. enz. De ondergeteekende verzocht *Eggens* alles op te teekenen, om alsdan eene naauwkeurige opgave van de kosten aan Burg. en Weth. in te zenden.

Op eene bepaalde vraag van *Eggens*, of het werk ook zoude worden uitbesteed, antwoordde spreker, dat zulks altijd moest plaats hebben, hetzij publiek hetzij onderhandsch.

In de vergadering van Burg. en Weth. verklaarde spreker zich ten sterkste tegen eene publieke aanbesteding, wijl de ondervinding hem geleerd had, met het verwen der kerk, dat dan het werk dikwijls in handen komt van verwers buiten de gemeente woonachtig, die dan vaak slecht werk leveren, waar tegen het dagelijksch bestuur niet kan waken, daar geen der leden, noch van de deugdelijkheid der verfstoffen, noch van deszelfs bereiding eenige kennis draagt.

Ook in de vergadering van den Raad heeft in dier voege de discussie plaats gehad, maar om te laten verwen bij daghuur, daarvan is nimmer sprake geweest, en spreker zoude zich daartegen ook ten sterksten verzet hebben, ten minste wanneer het de bedoeling was een zoo kostbaar en uitgebreid plan te verwezenlijken, daar zulks zoowel in strijd met de wet als het gemeentelijk belang zoude zijn. Hoe het ook zij, nimmer is spreker als Wethouder eene opgave der kosten van *Eggens* onder de oogen geweest en is er over het verwen der woning een woord weder gesproken, en hij trad in April 1857 als zoodanig af. Wel herinnert hij zich, toen de begrooting van 1857 werd voorgedragen en voor verwen en alle andere gewone onderhoudskosten van alle gemeentelijke gebouwen slechts f 50″ werd aangevraagd, hij bij zich zelf dacht, dat Burg. en Weth. het verwen tot het hoogstnoodzakelijke wilden beperken. En toch, mijne heeren, vindt uwe Commissie in de notulen van den Raad, dat het werk n i e t p u b l i e k zoude worden uitbesteed, maar wel (met een veel kleiner letter en meer bleek gekleurde inkt en ook niet met dezelfde loopende hand als voor en achter die woorden) i n d a g h u u r d o o r *D. J. Eggens*.

Dusdanig besluit, mijne heeren, spreker is er ten volle van overtuigd, is nimmer door den Raad genomen, die woorden zijn ook nooit voorgelezen, dewijl hij daarop steeds zijne oogen gevestigd had, daar hij de ondervinding had opgedaan, dat het huisgezin van den onderwijzer *Veeze* tot de begunstigden van den Burg. behoorde en Z.EA. jegens de zoodanigen zelden karig was en ook omdat hij meer dan eenmaal uit den mond van den verwer *Eggens* gehoord had, dat het hem zoo lastig was in dat huisgezin werkzaam te zijn, daar de vrouw nooit tevreden was en steeds het meerdere begeerde. Het was daarom, dat spreker eene onderhandsche aanbesteding voorstond, zoowel om meerdere waarborgen te hebben voor deugdelijk werk, als om paal en perk te stellen aan te hooge eischen en daarom heeft hij ook eerst eene opgave der kosten gevraagd, opdat de Raad dan zelve konde oordeelen. Uwe Commissie, dit alles overwegende, kan dan ook, de kleur der inkt enz. in aanmerking genomen, het denkbeeld niet ter zijde stellen, dat die woorden er in een niet ver verwijderd tijdstip zijn achtergevoegd, te meer wanneer zij in aanmerking neemt, dat de Burg. zich meer dan eenmaal niet ontzien heeft uw collegie te misleiden, hetwelk haar ook thans weder ten duidelijkste gebleken is bij het nazien der notulen. Uwe Commissie zal zwijgen over de miskenning, welke het deel der leden was buiten de gemeente en bij hoogere besturen, en hoe hunne handelingen en daden steeds in een verkeerd daglicht gesteld werden, over de pogingen welke werden aangewend om de leden onderling tegen elkander in het harnas te jagen, hoe zelf de Burg. zich op den publieken weg veroorloofd heeft in tegenwoordigheid van den onderwijzer *Bras* uit te roepen, dat de Raad uit zeven domme duivels bestond, daaromtrent wil uwe Commissie niet verder uitweiden, zij zal bewijzen geven van misleiding en kwade trouw jegens den Raad, wanneer het er op aankomt, een zich voorgesteld plan te verwezenlijken.

Vervolg hierna.

REGTSZAKEN.

Provinciaal Geregtshof van Drenthe.

22 Oct. Heden is H. O, arbeidster te Smilde, schuldig verklaard aan diefstal van een schaap in de weide en mitsdien met toepassing van verschoonende omstandigheden veroordeeld tot correctionele gevangenisstraf voor den tijd van drie maanden.

INGEZONDEN STUKKEN.

Diever, 25 Oct. 1858.

WelEdele Heer!

Het berigt uit Dwingelo, in Uw geëerd blad van den 23 dezer opgenomen, doet mij met een vriendelijk verzoek tot U komen. Wees zoo goed geen berigten omtrent Kerkeraadshandelingen en het beroepingswerk te Dwingelo te plaatsen, tenzij die van mij, als President van den Kerkeraad, U worden aangeboden.

Het publiek heeft weinig belang bij hetgeen te Dwingelo gebeurt en het verneemt hiervan al veel meer dan het verlangt. Maar er ontstaan bovendien ligtelijk moeite en onaangenaamheden uit voor de bij zoodanige berigten betrokkene personen. Zoo is de Kerkeraad van de Hervormden te Dwingelo in groote ongelegenheid gebragt, waarvan de gevolgen nog voortduren, door een berigt van vroeger in Uw geëerd blad ten opzigte eener Kerkeraadshandeling in de maand Mei, omtrent welke de Kerkeraad zijn bepaald, in het Kerkeraadsprotocol aangeteekend, verlangen had uitgesproken, dat daarvan geene openlijke melding mogt gemaakt worden.

Men beoordeelt de zaken ligt verkeerd. Wat in Uw geëerd blad van 23 dezer vermeld staat is eenvoudig dit: de Kerkeraad, gedaagd voor de Arr.-Regtbank, hoewel bij goedgunstige dispositie de vergunning verkregen hebbende van gratis procedéren, heeft nogthans eenige noodzakelijke en onvermijdelijke uitgaven van *correspondentie* enz.; waaruit deze voldaan zouden worden, mogt men vragen; de Kerkeraad van Dwingelo heeft toch als zoodanig, zoo min als eenige Kerkeraad, over niet het minste fonds te beschikken. Tot goedmaking nu dier uitgaven is besloten in eene Vergadering, van welke ik, alleen op dringend verzoek van de Eerw. HH. Ouderlingen en Diakenen en van HH. Kerkvoogden der Hervormde gemeente van Dwingelo, de leiding op mij heb genomen.

In het laatstgen. berigt uit Dwingelo is ook sprake van eene benoeming, gedaan door de resp. erven *van Holthe tot Oldengaerden* en van eene beroeping, uitgebragt door den kerkeraad. Ook deze zaak verdient nu voor het publiek eenige toelichting. De kerkeraad heeft gewenscht het eigendomsregt van de erf-collatie te Dwingelo, dat de erven voorn. beweren te hebben, te kunnen erkennen;

Hij heeft daarvan een geldig bewijs moeten vragen: hij heeft op het overleggen daarvan herhaaldelijk en met alle bescheidenheid aangedrongen en even herhaaldelijk zich ten volle bereid verklaard, na het ontvangen van zulk een bewijs, een tweetal ter electie aan te bieden. Ware men den kerkeraad, die zeker even goed zijne regten heeft als elk persoon, te wille geweest! — Eerst nadat de kerkeraad vergeefsch alles beproefd had, om dat bewijs te bekomen, is hij er toe overgegaan, om het werk der beroeping voort te zetten en ten einde te brengen!

Het werk van menschen worde tot een goed einde gebragt, en och! of ten spoedigste in het belang van de gemeente te Dwingelo, door den Heer der Kerke!

Mogt u kunnen goedvinden, dit berigt op te nemen in het eerstvolgend no van uw geëerd blad en te voldoen aan het in den beginne uitgesproken verlangen, ik geve daartoe vrijheid en u zoude daarmede verpligten:

WelEdel heer!

Uw d.vaardige,
C. BOON,
Consulent van de Herv. Gem. te Dwingelo.

Den WelEden heer,
den heere Redacteur van de Drentsche
en Asser Courant.

(Wij willen gaarne aan het verzoek van den heer *Boon* voldoen; wij kunnen echter niet toestemmen, dat het publiek weinig belang heeft bij hetgeen te Dwingelo gebeurt, daar de ingezetenen van Dwingelo ook onder het publiek zijn begrepen en ook in andere gemeenten vele belangstellenden worden aangetroffen. Wij hopen daarom, dat de heer *Boon* ons en het publiek wel op de hoogte der zaak zal willen houden. Red.)

Advertentien.

Avenhorn, 20 October 1858. Bevallen van een' Zoon
A. J. BACKER OVERBEEK, Echtgenoot van
J. C. PAN.

Eenigste kennisgeving.

Ondergeteekende heeft de eer aan hare geachte Begunstigers te berigten, dat zij heeft ontvangen de **MODELLEN** van **MANTELS**, alsmede **CHALESLONG**, **DOEKEN** en de **nieuwste STOFFEN** voor dit Saizoen.

NB. Eene **partij ZIJDE** en **andere STOFFEN** zullen tot **zeer lage prijzen** worden

opgeruimd.

M. MICHEL.

Uittreksel.

Bij beschikking van de ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te Assen van den zeven en twintigsten Julij 1800 acht en vijftig, gratis op de afgegevene grosse geregistreerd, is het huwelijk tusschen AALTIEN DRENTHEN, zonder beroep, en JAN KRAMER, vroeger Grutter, thans zonder bepaald beroep, wonende beiden te Smilde, doch de laatste gedetineerd in het huis van tuchtiging te Leeuwarden, ten verzoeke van eerstgenoemde, **ONTBONDEN** verklaard, — zijnde verder de ver zoekster, bij beschikking van gemelde Regtbank van den zeventienden September 1800 acht en vijftig, gratis op de grosse geregistreerd, toegelaten, om eerstgenoemde beschikking vrij van zegel en registratieregten en vrij van alle andere kosten, ten uitvoer te leggen.

Assen den 23 September 1858.

Voor extract conform.
De Procureur van de verzoekster,
A. VOS.

Levertraan.

De GOUDGEELE LEVERTRAAN, zoo gunstig in de geneeskunde bekend, is verkrijgbaar gesteld bij C. J. VAN DER SCHEER, Apotheker te Coevorden en Med. Doctoren in de omliggende plaatsen, tegen 70 cents de Flesch.

Verkoop van Turf

te Zuidbarge.

Ten verzoeke van den heer W. LANGEVELD te Schoonoord, zal de Notaris Mr. J. T. KIJMMELL te Westerbork, op e.k. Vrijdag den 29 dezer, des middags ten 11 ure, in het Zuidbargerveen, aan het Oranjekanaal, gemeente Emmen, publiek verkoopen:

Pl. m. 250 dagwerken beste drooge **TURF**, geschikt voor fabrijken en tot haardbrand.

De Verkoop heeft plaats bij den Turf, en, tegen voldoende zekerheid, op een half jaar crediet.

Westerbork den 22 October 1858.

KIJMMELL.

HET BOEK DER UITVINDINGEN,

AMBACHTEN EN FABRIEKEN.

Eerste en Tweede Deel.
Met eene Voorrede van

Dr. J. BOSSCHA Jr.

Met 500 in den tekst gedrukte afbeeldingen, vele Tintplaten, enz. enz.

Prijs van elke aflevering 35 Cents.

Eerste Deel.

Inleiding. De menschheid in de geschiedkundige ontwikkeling harer beschaving.

I. *De geschiedenis van het Papier* (met het Papierengeld.)

II. *De uitvinding van de Boekdrukkunst.* Snelpersen. Stereotypie. Een bezoek in de Keizerlijke Drukkerij te Weenen.

III. *De uitvinding van den natuurzelfdruk en der Chemitypie.*

IV. *De geschiedenis der Houtgraveerkunst.* De Chinesche Boekdrukkunst.

V. *De koper en staalgravuren en het drukken daarvan.*

VI. *De uitvinding van het Steendrukken.*

VII. *De uitvinding der Stenographie.*

VIII. *De uitvinding der Daguerrotype en Photographie.* De Camera Obscura. De Stereoskoop.

IX. *De uitvinding van het Buskruid en der Vuurwapenen.* De Kruidmolen. Het Schietkatoen.

X. *Het Magnetisme en de Electriciteit* en hunne pr ctische toepassingen. (Galvanisme. Galvanoplastiek. Electro-magnetisme).

XI. *De uitvinding van den Bliksem-afleider.*

XII. *De uitvinding der Telegrafen.*

XIII. *De uitvinding van het Microscoop en den Verrekijker.*

XIV. *De uitvinding der Luchtballons.*

XV. *De kunstmatige verlichting door Lichtgas en andere stoffen.*

XVI. *De uitvinding van het Stoomwerktuig.* Spoorwegen en Stoombooten.

Tweede Deel.

Inleiding. De waardij van den arbeid en zijne betrekking tot wetenschap en kunst.

I. *Geschiedenis der Bouwkunst en der daarmede in betrekking staande Ambachten.*

II. *Spinnen en Weven.* Over de natuur en het winnen der tot spinnen en weven dienende stoffen. Geschiedenis en bewerking van deze. De machinale weefstoel. De katoen manufactuur. Hand, kunst en machinale weverij.

III. *De vervaardiging van Aardewerk en Porselein.* Het Chinesche Porselein.

IV. *Het Glas en zijne bewerking.* Werkzaamheden in de glashut. Het glasschilderen.

V. *De Landbouw en de Landhuishoudkundige werkzaamheden.* Schetsen van den Oogst in het Vaderland. De Landbouw. Het Vee. De Kaasbereiding. De Grond. Drooglegging. De Graanhandel.

VI. *De Landhuishoudkundige bezigheden.* Het bereiden van Suiker. Wijn. Champagne. Bier. Brandewijn. Azijn.

VII. *De ontginning der Mijnen en de zuivering der Ertsen.* De Mijnwerker. Geschiedenis van het Mijnwezen.

VIII. *De arbeider in den Smeltoven.* Het winnen der Ertsen. Koper. Lood. Arsenik. Zink.

IX. *Het delven van fossile Brandstoffen en de belangrijkheid van deze.* Steenkolen. Houtskolen. Coaks.

X. *Het delven der Edele Gesteenten.*

XI. *Zoutmijnen en Zoutziederijen.*

XII. *De Steengroeven.* Marmer, Basalt. Porphyr. Tras. Cement.

XIII. *Het gebruik van de Grondboor.* De Artesische Putten.

XIV. *Goud, Zilver, Platina en de bearbeiding van deze.* Verwerking tot geld. Vergulden. Plateeren.

XV. *De bewerking der onedele Metalen.* Het gieten der Ertsen. Kunstgieten. Blik. Brons. Klokspijs. Metaal voor Kanonnen.

XVI. *De vervaardiging van Stoom- en andere Werktuigen.*

XVII. *Het vervaardigen van Uurwerken.* Horologien. Brillenglazen.

XVIII. *De Gezigt- en Werktuigkundige.* De vervaardiging van Natuurkundige Instrumenten. Barometer. Thermometer. Luchtpomp. Chronometer, enz.

Besluit. Menschelijke en werktuigelijke arbeid.

Zeldzaam heeft in ons Vaderland een werk het gezien, dat zóó duidelijk, in zoo populairen trant [ge]schiedenis bevat van alle vakken, die tot nijverheid, del en kunst betrekking hebben, waarvan de bekno[pt]niets aan de juistheid te kort doet. De lezer word[t] de vroegste oudheid af tot den laatsten tijd toe aa[n] de hand geleid door de werkplaatsen der nijverheid; de wegen des handels, en geheele ontwikkeling menschelijke beschaving wordt hem in al haren om[vang] voor oogen gesteld van den tragen gang der vroegste af tot de reuzenschreden van onzen leeftijd.

Alle Boekhandelaren leveren met **spoed** de be[stelde] exemplaren af.

A. W. SYTHOFF.

Een mijner bekende Depôthouders berigtte mij [...] dagen, dat Mejufvrouw G. VAN GALEN geb. TH[...] Loosduinen, sedert jaren lijdende aan hevige **R[humatiek] kramp**, thans geheel daarvan hersteld is door gebruik der **Anti-Rhumatische Watten Abshaubbin.**

Niemand vergete de weldadige uitwerkselen door Watten op 's menschen gezondheid verkregen.

Het is duizende malen bewezen, dat zij alle mi[ddelen] tuels aangebragte pijnen van dien aard zeer spoedig en geheel wegneemt, en dat zij even zeker bij continueel gebruik het verouderdst Rhumatiek doe[n] dwijnen, alsof het nimmer had bestaan.

De proef te nemen valt onder ieders bereik. daar prijs van zulk een Blad Watten slechts 25 cents is.

Zij zijn omwonden met een Billet van ligt bl[auw] papier, waarop de gebruiksaanwijzing vermeld is, be[nevens] p. m. 130 Depôthouders, en zijn alle onderteekend mij Bereider en Hoofddepôthouder A. BREETVELT te Delft. Waarop men wel gelieve te letten, omdat dat zelfde doel ook andere Watten worden verkocht, niet door mij zijn bereid.

Verdere Depôts:

H. P. A. van Gorcum, Assen	J. H. van Lingen, Meppel
M Slits, Almelo.	B. Barends Jr., Dedemsv[aart]
Mej. de Wed. Sauer, Deventer.	M. J. G. Terhorst, Zwolle
Feldbrugge en Co., Groningen.	B. Vroom en Co., Veendam
M. J. A. Peperboom, Delfzijl.	en meer bekende Dépôts.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 21 Oct. TARWE tot vorige prijzen consumtie; 132 ℔ bonte Poolsche f 320, 325; 132 ℔ dito [...] 135 ℔ dito f 335; 132 ℔ Zweedsche f 285 bij partij [...] jarige Groninger f 245. — ROGGE in een doen; 126 ℔ Pr[uis]sische f 193. Van de heden geveilde 55 last 113, 114 [...] tersburger zijn slechts 6 last 114 ℔ tot f 160 verkocht en restant opgehouden. — GARST prijshoudend; 115 ℔ Deen[sche] f 176. — KOOLZAAD £ 1 lager; op 9 vaten Olie in [...] en Nov. £ 74½; April £ 77½. — LIJNZAAD zonder han[del]. — RAAP- en LIJNOLIE op nieuw lager. Raapolie op [6] weken f 32¾; Vliegend f 41½, ¼; lo. Nov. f 41¼, 41[...] f 41½, ¼; Mei f 42, 41¾. — LIJNOLIE op 6 weken [...] Vliegend 29¾; lo. Nov. f 29¼, ½; Dec. f 29½, ¾; [...] f 29¾, 30; April f 30; Mei f 30¼; Julij, Aug. en Sept. f [...] — HENNEPOLIE op 6/w. f 38¼; Vliegend f 37. RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 82 a f 87. — LIJN[ZAAD]KOEKEN per 104 stuks f 11 a f 14.

SCHIEDAM, 21 Oct. MOUTWIJN f 14 per vat [con]tant met belangrijken handel. — JENEVER 100 pct. Am[sterdamsche] proef f 17½ a f 18 per vat contant bij partij.

AANZIENLIJKE PRIJSVERMINDERING

DER VORIGE JAARGANGEN VAN HET

NEDERLANDSCH MUSEUM.

Het NEDERLANDSCH MUSEUM, waarvan thans de drie en twintigste Jaargang wordt uitgegeven, is door de zeer afwisselende en onderhoudende lectuur, nog altijd, ondanks de vele soortgelijke werken, een der meest gezochte Geschriften, die in ons vaderland het licht zien. Het bevat lectuur voor oud en jong. De gebeurtenissen des tijds, de levens van beroemde mannen en vrouwen, natuurkunde, romans, geschiedkundige bijzonderheden en vele andere zaken vinden beurtelings eene plaats en maken het daardoor tot een nuttig en onderhoudend boekwerk voor alle huisgezinnen. Niettegenstaande een zeer groot en nog dagelijks toenemend debiet, is de tegenwoordige Uitgever in het bezit van eenige Exemplaren der vorige Jaargangen, die hij aan de eerste aanvragenden, tegen veel verminderde prijzen, bereid is af te leveren.

De Jaargangen 1838, 1839, 1840, 1841, 1842, 1843, 1844, 1845, 1846, 1847, 1848, 1851, 1852, 1853, 1854, 1855, 1856, te zamen uitmakende 17 deelen, (hiervan zijn slechts 8 stellen voorhanden) in plaats van f 51.— voor f 17.—

De Jaargangen 1838–1847 — te zamen 10 deelen — in plaats van f 30.— voor f 10.—

De Jaargangen 1852–1856 — te zamen 5 deelen — in plaats van f 15.— voor f 6 50.

Enkele Jaargangen (***met uitzondering van 1855–1857***) ter completering, in plaats van f 3.— voor f 1.25. Alle deze Jaargangen zijn *los* in bladen, terwijl zij des verkiezende, *ingenaaid* met eene verhooging van 15 Cents en *gebonden* in half linnen band, tegen 25 Cents meer, worden afgeleverd.

Iedere Jaargang bestaat uit ***52 vellen druks*** in folio formaat [***ruim 800 kolommen druks***] en is versierd met ***vier uitmuntende staalgravuren.*** Bestellingen worden bij alle Boekhandelaren aangenomen en bij den Uitgever H. A. M. ROELANTS te Schiedam.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 1858.

	pCt.	22 Oct.	23 Oct.
Nederl. W.S.	2 1/2	64 1/2	64 9/16
—	3	76 3/8	76 1/4
—	4	98 5/8	98 5/8
Amort. Synd.	3 1/2		
Handelm.	4 1/2	141 3/4	141 3/4
O. I. Leening	4	98 3/16	98 3/16
Aand. H. Spw.			
— R. —	4 1/2		
Ned. B.		169 3/4	
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl Hope	5	105 7/8	105 3/4
Dito 1831/33	5	91 1/8	91
Cert. 1840	4	85 5/8	
— Stieglitz	4	85 5/8	85 3/4
— Nieuwe	4		
— 5e Serie	5	97 1/2	97 1/2
— 1855 6eS.	5	102 1/16	102 1/16
— van Ass.	6	66 3/8	

	pCt.	22 Oct.	23 Oct.
Polen,			
Aand. fl 500	/	158	
Obl.	4	81 5/8	81 5/8
Spanje, Obl.	1 1/2	30 1/4	30 1/4
Obligation	a	45 13/16	
Binnenl.	3	41 1/2	41 7/16
Amortisable		11 5/8	11 1/2
Bewijz. Coup.		6 1/4	6 5/16
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		
— —	4		
— Metal.	5	77 7/8	77 13/16
— RenteA.	5	87 7/16	87 3/8
— Nation.	5	78 1/4	78 1/4
— —	2 1/2	39 9/16	39 1/2
Belgie, Cert.	2 1/2		
Rothschild	2 1/2	53 3/8	
Portug., Obl.	3	46 5/16	46 5/16
Brazilien	5	101 7/8	100
Weener aandeelen	4	329	

22 Oct. Handel en variatie waren heden van weinig bete[e]kenis.

NB. Gisteren zijn Russische Spoorweg-Aandeelen ook [tot] 75¼ verhandeld.

23 Oct. Uitgezonderd de Spaansche Comité-Bewijzen, die tot hoogere prijzen verhandeld werden, waren de overige fond[s]en heden onveranderd.

DE VERTELLER ENZ.

Aan de te Leipzig uitkomende *Deutsche Gewerbezeitung* ontleenen wij het volgende:

Krinolinen mand of korf.

Dezer dagen werd in een' boekverkooperswinkel te Spiers eene crinolinedame in verzekerde bewaring genomen. In hare crinoline vond men zeer kunstig in verschillende afdeelingen en vakken geborgen: 200 stuks sigaren, een half dozijn geldzakken, een harmonica, verrekijkers, tooneelkijkers, drie schilderijtjes in olieverw, drie paar schoenen en nog verscheidene andere voorwerpen. Zij had dit alles op onderscheidene tijden in winkels gestolen. De crinoline had onderscheidene geheime ingangen.

Een fabrijkant te Berlijn is na dit voorval op het allerliefst (zoo drukt zich de redactie der *Gewerbezeitung* uit) denkbeeld gekomen, om eene crinoline te vervaardigen, ingerigt tot mand of korf, geschikt om bij land- of buitenpartijtjes te worden gebruikt, en heeft er de berekening bijgevoegd, dat men eene zoodanige crinoline konde inrigten tot vervoer voor minstens zes personen proviand. Ofschoon de crinoline wel niet gezegd kan worden te behooren tot de in de *Nederlandsche Stoompost* in den regel besproken zaken, zoo hebben wij toch gemeend bij deze gelegenheid niet buiten onze specialiteit te zijn gegaan, daar hier van eenen nieuwen tak van nijverheid en tevens van een nieuw middel van goederenvervoer sprake is.

De Ned. Stoompost.

Onlangs is een jong student in de medicijnen uit Zweden te Parijs aangekomen, die zijne fortuin door een zonderling toeval verworven heeft. Hij was zeer arm en verliefd op een rijk meisje; de vader weigerde echter in het huwelijk toe te stemmen. De jeugdige student besloot dus naar Parijs te gaan, daar zijne studiën te voltooijen, en te trachten fortuin te maken. Eerst besloot hij de oevers van den Rijn te bezoeken, en hield zich veertien dagen te Homburg op. Iederen dag deed gij groote wandelingen en ging ten 9 ure slapen. Spoedig daarop zag men hem weder uitgaan, zich naar de speelzaal begeven, waar hij iederen avond groote sommen won. Nadat hij veertien dagen geduurd had, kwam een landgenoot te Homburg aan; deze wenschte hem geluk met zijne fortuin, doch kreeg tot zijne groote verwondering ten antwoord, dat hij nooit gespeeld had. Na een lang gesprek, waarbij de student volhield zelfs niet in de speelzaal geweest te zijn, zeide hij eindelijk: „Welnu, doorzoek dan mijne zakken, mijn koffer, in één woord alles wat ik bezit, en gij zult zien, dat ik juist reisgeld genoeg heb om heden avond naar Parijs te vertrekken." Bij het onderzoek bleek, dat hij in zijn koffer een som van 300,000 francs verborgen had. De gelukkige student was slaapwandelaar, en had slapende gespeeld en slapende gewonnen.

—

GEDRUKT BIJ GRATAMA te ASSEN.